ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
29 Ιανουαρίου 1985 *

Στην υπόθεση 234/83

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Finanzgericht του Μονάχου προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος Δικαστηρίου μεταξύ

Gesamthochschule Duisburg

και

Hauptzollamt München-Mitte,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 1798/75 του Συμβουλίου, της 10ης Ιουλίου 1975 περί της ατελούς, ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου, εισαγωγής αντικειμένων εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρα (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/002, σ. 87),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους O. Due, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore και K. Bahlmann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

**

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

** Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσε
— για την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ο Jörn Sack, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,
αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου 1984.

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με Διάταξη της 26ης Σεπτεμβρίου 1983, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 14 Οκτωβρίου 1983, το Finanzgericht του Μονάχου υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 1798/75 του Συμβουλίου, της 10ης Ιουλίου 1975 περί της ατελούς, ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου, εισαγωγής αντικειμένων εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρα (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/002, σ. 87), που θεσπίστηκε κατ' εφαρμογή της « Συμφωνίας της Φλωρεντίας » περί της εισαγωγής αντικειμένων εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρα (Συλλογή συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών, τόμος 131, 1952, αριθ. 1734, σσ. 26 επ.).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο προσφυγής που άσκησε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου η Gesamthochschule Duisburg (στο εξής: η προσφεύγουσα στην κύρια δίκη) με την οποία ζητεί την ακύρωση της απόφασης της 17ης Απριλίου 1979 του Hauptzollamt München-Mitte (στο εξής: το καθού στην κύρια δίκη) το οποίο αρνήθηκε να της χορηγήσει δασμολογική ατέλεια για την εισαγωγή από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, που έγινε στις 8 Αυγούστου 1978, ενός συστήματος συσκευών που περιελάμβανε και έναν υπολογιστή, το οποίο ονομαζόταν « σύστημα ανάπτυξης μέσω μικροεπεξεργαστή » (Mikroprozessor-Entwicklungssystem, στο εξής: MES) και μιας συσκευής τοποθετήσεως προγραμμάτων με καρτέλες η οποία αποτελεί εξάρτημά του, με την αιτιολογία ότι δεν επρόκειτο για επιστημονικό όργανο ή συσκευή κατά την έννοια του παραπάνω κανονισμού.

3 Από τη Διάταξη περί παραπομπής συνάγεται ότι το εν λόγω σύστημα αποτελείται από πολλά μεμονωμένα στοιχεία, ιδίως από έναν κεντρικό πίνακα με υποδοχές επαφής που δεν έχουν διάταξη εν σειρά και διαρκές πρόγραμμα λειτουργίας, από έναν προσαρμοστή πραγματικού χρόνου, από έναν περιστροφέα διπλής διάταξης για εύκαμπτους δίσκους τοποθετημένο σε χωριστό περίβλημα και από ένα πρόγραμμα λειτουργίας αποθηκευμένο σε δισκέτα. Το σύστημα είναι επίσης εφοδιασμένο με έναν προσαρμοστή που βρίσκεται στο εξωτερικό της συσκευής, ο οποίος είναι τοποθετημένος μαζί με άλλα στοιχεία σε χωριστό πίνακα, καθώς και έναν κενό πίνακα που συνδέεται με τον κεντρικό πίνακα μέσω αγωγών για δεδομένα, διευθύνσεις και ελέγχους. Επιπλέον προστίθεται μία οθόνη απεικονίσεως και μία συσκευή τοποθετήσεως προγραμμάτων, κατά τρόπο που το σύνολο να αποτελεί το « Zilog Development System για τον μικροϋπολογιστή Z 80 ». Το σύστημα χρησιμοποιείται από την προσφεύγουσα στην κύρια δίκη στο πλαίσιο προγράμματος έρευνας με τον τίτλο « μη παραμετρικές μέθοδοι για την ανίχνευση σήματος ».

4 Η προσφεύγουσα στην κύρια δίκη υποστήριξε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου ότι το εν λόγω σύστημα ήταν ιδιαίτερα κατάλληλο για την επιστημονική έρευνα επειδή διέθετε επεξεργαστή που προς το παρόν ήταν αποκλειστικά κατάλληλος για την κατασκευή ανιχνευτών σημάτων στο πλαίσιο του προγράμματος έρευνας που διεξήγαγε η προσφεύγουσα. Επιπλέον το MES επέτρεπε, μετά από πολύ μικρή τροποποίηση των ζεύξεων, τη χρησιμοποίηση στο μέλλον επεξεργαστών με μεγαλύτερη ταχύτητα. Ακόμη, η λειτουργία του συστήματος μπορούσε να τροποποιηθεί κατά το μέτρο που ήταν αναγκαίο για να προσαρμοστεί κάθε φορά στις ανάγκες του επιστημονικού πειράματος που επρόκειτο να εκτελεστεί. Η αντικατάσταση του στοιχείου του επεξεργαστή με το οποίο γίνεται ο έλεγχος από το εξωτερικό κύκλωμα καθιστά δυνατή την επίβλεψη και την ανάλυση πειραμάτων, αυτό δε αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της επιστημονικής δραστηριότητας. Πάντοτε σύμφωνα με την προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, ο επιστημονικός χαρακτήρας του συστήματος αποδεικνύεται κυρίως από το γεγονός ότι η χρησιμοποίησή του απαιτεί ιδιαίτερες τεχνικές και επιστημονικές γνώσεις. Αντίθετα, τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαίτερες ιδιότητες του συστήματος είχαν πολύ μικρή σημασία για άλλους που θα χρησιμοποιούσαν το αντικείμενο αυτό, ώστε τελικά το εν λόγω σύστημα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μόνο στον επιστημονικό τομέα. Δεδομένου ότι η ατέλεια εφαρμόζεται συνεπώς στο κύριο εμπόρευμα, ισχύει επίσης και για τη συσκευή τοποθετήσεως προγραμμάτων, που είναι αναπόσπαστο στοιχείο του συνόλου του συστήματος.

5 Το καθού στην κύρια δίκη αμφισβήτησε ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου ότι το σύστημα είναι επιστημονικό όργανο ή συσκευή κατά την έννοια του άρθρου 3 του κανονισμού 1798/75. Μόνο το γεγονός ότι ένα όργανο ή μία συσκευή είναι κατάλληλη για την εκτέλεση ενός προγράμματος έρευνας, δεν του προσδίδει αναγκαία επιστημονικό χαρακτήρα κατά την έννοια που αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Φεβρουαρίου 1978 (Universiteitskliniek Utrecht 72/77, Slg., σ. 189). Θα έπρεπε να παρουσιάζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες που προσιδιάζουν στα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται για επιστημονικές δραστηριότητες. Το εν λόγω σύστημα όμως δεν έχει τέτοια χαρακτηριστικά, αλλά αποτελείται από ένα διαδεδομένο σύστημα. Παρόμοια συστήματα χρησιμοποιούνται επίσης τόσο σε επιστημονικά ιδρύματα όσο και στη βιομηχανία. Εξάλλου, η χρησιμοποίηση του MES δεν απαιτεί ούτε ιδιαίτερες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις.

6 Για να επιλύσει τη διαφορά, το Finanzgericht υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

Πώς πρέπει να ερμηνευτεί ο όρος « επιστημονικά όργανα και συσκευές » που αναφέρεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1798/75, της 10ης Ιουλίου 1975 (υπό την αρχική του διατύπωση);

1) Το άρθρο 3, παράγραφος 3, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1798/75 — όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1027/79, της 8ης Μαΐου 1979 — ερμηνεύει ορθά τον όρο «επιστημονικά όργανα και συσκευές» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1798/75 υπό την αρχική του διατύπωση, και πρέπει για το λόγο αυτό η παραπάνω διάταξη να θεωρηθεί ότι είναι σημαντική, όσον αφορά το περιεχόμενό της, και για το χρονικό διάστημα πριν από την έναρξη της ισχύος της την 1η Ιανουαρίου 1980;

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ερώτημα 1:

2) Αυτό ισχύει και για την ερμηνεία του όρου «αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά», που αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2784/79, της 12ης Δεκεμβρίου 1979;

3) Πώς πρέπει να ερμηνευτεί ο όρος «επιστημονικές δραστηριότητες» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1798/75 — όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1027/79; Περιλαμβάνονται στην έννοια αυτή, εκτός από την καθαρά επιστημονική και την εφαρμοσμένη έρευνα, και οι δραστηριότητες μέσω των οποίων εφευρίσκονται ή βελτιώνονται, βάσει επιστημονικών γνώσεων και κατ' εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων, προϊόντα, τεχνικές μέθοδοι και διαδικασίες και έχει σημασία σχετικά αν οι δραστηριότητες αυτές ασκούνται εντός ή εκτός επιστημονικών ιδρυμάτων; Ποια άλλα κριτήρια είναι ενδεχομένως αποφασιστικά για τη διάκριση των επιστημονικών από τις άλλες δραστηριότητες;

Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο ερώτημα 1:

4) Σύμφωνα με ποια κριτήρια καθορίζεται το αν ορισμένα όργανα ή συσκευές είναι βάσει των αντικειμενικών τους χαρακτηριστικών ιδιαίτερα κατάλληλα για την καθαρά επιστημονική έρευνα;

7 Στο σκεπτικό της Διάταξής του, το Finanzgericht αναφέρει ότι, κατ' αυτό, στα δύο πρώτα ερωτήματα προσήκει καταφατική απάντηση. Τα εισαγόμενα όργανα και οι συσκευές θα πρέπει να συγκεντρώνουν ταυτόχρονα δύο προϋποθέσεις, δηλαδή, αφενός, να έχουν επιστημονικό χαρακτήρα και, αφετέρου, να προορίζονται για την καθαρά επιστημονική έρευνα, ώστε η κατηγορία εμπορευμάτων για τα οποία χορηγείται ατέλεια να μπορεί να καθορίζεται ανεξάρτητα από την προβλεπόμενη χρήση

τους για σκοπούς επιστημονικής έρευνας και μόνο βάσει των αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών τους. Συνεπώς κριτήριο για τη διάκριση μεταξύ των επιστημονικών οργάνων και συσκευών και των παρόμοιων μη επιστημονικών αντικειμένων είναι τα αποτελέσματα που μπορούν να επιτευχθούν με τα όργανα αυτά και ο επιστημονικός χαρακτήρας τους μπορεί να εκτιμηθεί ανάλογα με το αν είναι αποκλειστικά ή κυρίως κατάλληλα για την άσκηση επιστημονικών δραστηριοτήτων.

8 Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, το Finanzgericht κρίνει ότι τα αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά που αναφέρονται στο άρθρο 5 του κανονισμού 2784/79 είναι όχι μόνο εκείνα τα οποία είναι συνέπεια του ιδιαίτερου χαρακτήρα της κατασκευής τους και των ενδεχόμενων προσαρμογών που τους επιτρέπουν να επιτύχουν επιδόσεις υψηλού επιπέδου οι οποίες δεν απαιτούνται για την εκτέλεση εργασιών βιομηχανικής ή εμπορικής εκμεταλλεύσεως, αλλά επίσης και άλλες σημαντικές ιδιότητες σχετικά με τη χρησιμοποίηση αυτών των οργάνων ή συσκευών σε επιστημονικές δραστηριότητες, όπως, παραδείγματος χάρη, η ικανότητα προσαρμογής στις ανάγκες του επιστημονικού πειράματος που πρόκειται να εκτελεστεί.

9 Τέλος, με τις παρατηρήσεις του σχετικά με το τρίτο ερώτημα, το Finanzgericht αναφέρει ότι ο επιστημονικός χαρακτήρας των επιστημονικών οργάνων ή συσκευών δεν αποκλείεται από μόνο το γεγονός ότι χρησιμοποιούνται στο βιομηχανικό και εμπορικό τομέα, όπως και στον τομέα της επιστημονικής έρευνας. Αντίθετα, το αποφασιστικό στοιχείο συνίσταται στο αν είναι από τη φύση τους επιστημονικές οι δραστηριότητες, για την πραγματοποίηση των οποίων το όργανο ή η συσκευή είναι αποκλειστικά η κυρίως κατάλληλη λόγω των αντικειμενικών χαρακτηριστικών της, δηλαδή αν οι δραστηριότητες αυτές προϋποθέτουν επιστημονικές γνώσεις και πραγματοποιούνται με την εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων.

10 Οι διάδικοι στην κύρια δίκη δεν κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο. Η Επιτροπή κατέθεσε στο Δικαστήριο παρατηρήσεις που σε μεγάλο βαθμό συμφωνούν με τις απόψεις του Finanzgericht.

11 Όσον αφορά το πρώτο και δεύτερο ερώτημα, η Επιτροπή προτείνει να δοθεί καταφατική απάντηση, δεδομένου ότι οι ορισμοί που έδωσε το Συμβούλιο αποσκοπούν μόνο στη διασαφήνιση της έννοιας του επιστημονικού οργάνου ή της επιστημονικής συσκευής λαμβάνοντας υπόψη την ερμηνεία που έδωσε το Δικαστήριο με την παραπάνω

απόφασή του. Πράγματι, τόσο σύμφωνα με την απόφαση αυτή, όσο και με το νέο κανονισμό του Συμβουλίου, ο επιστημονικός χαρακτήρας ενός οργάνου ή μιας συσκευής θα έπρεπε να εκτιμηθεί βάσει των αντικειμενικών χαρακτηριστικών του, δηλαδή βάσει των δυνατότητων χρήσεώς του και όχι βάσει των συγκεκριμένων σκοπών για τους οποίους πράγματι χρησιμοποιείται. Αν γίνει δεκτό ότι τα επιστημονικά όργανα ή συσκευές είναι αποκλειστικά ή τουλάχιστον κυρίως κατάλληλα για την επιστημονική έρευνα, αυτό συνεπάγεται ότι για τα όργανα και τις συσκευές που είναι επίσης κατάλληλα για τη βιομηχανική εκμετάλλευση δεν είναι δυνατό να χορηγηθεί ατέλεια.

12 Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, η Επιτροπή θεωρεί ότι « η βασική ιδέα » του ορισμού του όρου « αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά », που περιέχεται στο άρθρο 5 του κανονισμού 2784/79, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να ερμηνευτεί το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1798/75, υπό την αρχική του διατύπωση και για τον πρόσθετο λόγο ότι ο ορισμός αυτός ανταποκρίνεται στη νομική πρακτική των περισσοτέρων χωρών που έχουν προσυπογράψει τη Συμφωνία της Φλωρεντίας. Πράγματι, για την ερμηνεία αυτή δεν είναι δυνατό να ληφθούν υπόψη χαρακτηριστικά άλλα από εκείνα που είναι αποτέλεσμα της ίδιας της κατασκευής του εξεταζόμενου οργάνου ή συσκευής. Τα εν λόγω χαρακτηριστικά πρέπει να επιτρέπουν την πραγματοποίηση επιδόσεων υψηλού επιπέδου, ανώτερων από τις επιδόσεις που απαιτούνται για τη βιομηχανική ή εμπορική εκμετάλλευση· επιπλέον, τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να υπάρχουν σε σχέση με την κύρια χρήση για την οποία προορίζεται το όργανο ή η συσκευή. Αντίθετα, η απλή δυνατότητα προσαρμογής μιας συσκευής χωρίς επιδόσεις υψηλού επιπέδου δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι έχει επιστημονικό χαρακτήρα.

13 Όσον αφορά το τρίτο ερώτημα, η Επιτροπή κρίνει ότι ο όρος « επιστημονικές δραστηριότητες » κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1798/75, όπως ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1980, είναι ευρύτερος από τον όρο « καθαρά επιστημονική έρευνα » και θα έπρεπε να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι οι δραστηριότητες τείνουν στην απόκτηση, στην εμβάθυνση, στη διδασκαλία και στη διάδοση επιστημονικών γνώσεων και προϋποθέτουν δυνατότητα πραγματοποιήσεως επιδόσεων υψηλού επιπέδου όσον αφορά την ακρίβεια, την τελειότητα και την επεξεργασία σε βάθος. Αντίθετα, δεν είναι αποφασιστικό αν οι δραστηριότητες αυτές απαιτούν ή όχι επιστημονικές γνώσεις ή πραγματοποιούνται κατ' εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων.

14 Βάσει των απαντήσεων που έδωσε στα τρία πρώτα ερωτήματα, η Επιτροπή θεωρεί ότι παρέλκει ιδιαίτερη απάντηση στο τέταρτο ερώτημα.

Επί των διατάξεων που εφαρμόζονται στην υπό κρίση υπόθεση

15 Υπενθυμίζεται ότι η πρώτη παράγραφος του άρθρου 3 του κανονισμού 1798/75 του Συμβουλίου, υπό την αρχική του διατύπωση, έχει ως εξής:

1) Για επιστημονικά όργανα και συσκευές που δεν αναφέρονται στο άρθρο 2 και που εισάγονται αποκλειστικά για σκοπούς εκπαιδευτικούς ή καθαρής επιστημονικής έρευνας χορηγείται ατέλεια ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου, όταν:

α) προορίζονται:

— είτε για δημόσιους ή κοινής ωφελείας οργανισμούς που έχουν ως κύρια δραστηριότητα την εκπαίδευση ή την επιστημονική έρευνα, καθώς επίσης και για υπηρεσίες δημοσίου οργανισμού ή οργανισμού κοινής ωφελείας που έχουν ως κύρια δραστηριότητα την εκπαίδευση ή την επιστημονική έρευνα·

— είτε για επιστημονικά ή εκπαιδευτικά ιδρύματα ιδιωτικού χαρακτήρα στα οποία έχει αναγνωρισθεί από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών το δικαίωμα να λαμβάνουν τα αντικείμενα αυτά ατελώς·

και όταν

β) όργανα ή συσκευές επιστημονικής αξίας δεν κατασκευάζονται επί του παρόντος στην Κοινότητα.

Στην πρώτη περίπτωση της τρίτης παραγράφου του αναφερθέντος άρθρου αναφέρεται ότι για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου

« καθαρή επιστημονική έρευνα νοείται η έρευνα που πραγματοποιείται για σκοπούς μη εμπορικούς ».

16 Με τον κανονισμό 1027/79 του Συμβουλίου, ο οποίος τροποποίησε τον κανονισμό 1798/75, οι λέξεις « για σκοπούς εκπαιδευτικούς ή καθαρής επιστημονικής έρευνας » στην εισαγωγική φράση της παραπάνω διάταξης αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις « για μη εμπορικούς σκοπούς ».

17 Εξάλλου, στην πρώτη περίπτωση της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του κανονισμού 1798/75, όπως τροποποιήθηκε βάσει του κανονισμού 1027/79, εισάχθηκε ο ακόλουθος ορισμός του επιστημονικού οργάνου ή συσκευής, που δεν υπήρχε στην αρχική διατύπωση του εν λόγω κανονισμού:

« 3) Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου,

— ως όργανο ή επιστημονική συσκευή νοείται όργανο ή συσκευή το οποίο κατά τα αντικειμενικά του τεχνικά χαρακτηριστικά και τα αποτελέσματα που αυτό επιτρέπει να επιτευχθούν, είναι κατάλληλο αποκλειστικώς ή κυρίως για την πραγματοποίηση επιστημονικών δραστηριοτήτων. »

18 Προς εκτέλεση του κανονισμού 1027/79, η Επιτροπή εξέδωσε, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 9 του κανονισμού 1798/75, τον κανονισμό 2784/79, του οποίου το άρθρο 5 ορίζει ως εξής την έννοια των « αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών », που περιέχεται στον κανονισμό 1027/79:

« εκείνα τα οποία ως εκ της κατασκευής του εν λόγω οργάνου ή της συσκευής, ή ως εκ των εφαρμογών στις οποίες χρησιμοποιήθηκε σε σχέση με ένα όργανο ή επιστημονική συσκευή συνήθους τύπου, επέτρεψαν σ' αυτό να πραγματοποιήσει επιδόσεις υψηλού επιπέδου, οι οποίες δεν απαιτούνται για την εκτέλεση εργασιών βιομηχανικής ή εμπορικής εκμεταλλεύσεως ».

Επικουρικά, πρέπει, σύμφωνα με την ίδια παράγραφο, να διενεργείται έρευνα

« των σκοπών για τους οποίους χρησιμοποιούνται γενικά στην Κοινότητα όργανα ή συσκευές του είδους εκείνου για το οποίο ζητείται η ατελής εισαγωγή. Αν η έρευνα αυτή αποδείξει ότι αυτό το όργανο ή η συσκευή χρησιμοποιείται κυρίως για πραγματοποίηση επιστημονικών δραστηριοτήτων, θεωρείται ότι έχει επιστημονικό χαρακτήρα ».

Επί της αναδρομικής εφαρμογής των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου

19 Πριν δοθεί απάντηση στα ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο, υπενθυμίζεται ότι τα ερωτήματα αυτά θέτουν το γενικότερο πρόβλημα αν μια διάταξη του κοινοτικού δικαίου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ερμηνεία μιας άλλης διάταξης που

θεσπίστηκε νωρίτερα, σε σχέση με πραγματικά περιστατικά που συνέβησαν ενόσω ίσχυε η προηγούμενη ρύθμιση.

20 Υπενθυμίζεται σχετικά ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η αρχή της ασφάλειας του δικαίου δεν επιτρέπει την αναδρομική εφαρμογή ενός κανονισμού και αυτό ανεξάρτητα από τις ευνοϊκές ή δυσμενείς συνέπειες που η εφαρμογή αυτή μπορεί να έχει για τον ενδιαφερόμενο, εκτός αν υπάρχει επαρκώς σαφής μνεία, είτε στη διατύπωσή του, είτε στους στόχους του, η οποία να επιτρέπει το συμπέρασμα ότι ο κανονισμός αυτός δεν ισχύει μόνο για το μέλλον.

21 Εντούτοις, από τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν εν προκειμένω μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το εθνικό δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να εξετάσει αν οι σχετικές διατάξεις του κανονισμού 1798/75 μπορούν να ερμηνευτούν υπό την ίδια έννοια που ερμηνεύονται και οι διατάξεις που θεσπίστηκαν μεταγενέστερα. Πράγματι, τίποτα δεν εμποδίζει το δικαστή να διαπιστώσει ότι η νέα διάταξη δεν τροποποίησε το ουσιαστικό περιεχόμενο ενός προηγούμενου κειμένου.

Επί του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος

22 Τα δύο πρώτα ερωτήματα συνδέονται στενά επειδή και τα δύο αφορούν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά ενός επιστημονικού όργανου ή συσκευής και συνεπώς μπορούν να εξεταστούν από κοινού.

23 Όσον αφορά τον επιστημονικό χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1798/75, υπό την αρχική του διατύπωση, ενός οργάνου ή μιας συσκευής για την οποία μπορεί να χορηγηθεί δασμολογική ατέλεια, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι με την παραπάνω απόφασή του της 2ας Φεβρουαρίου 1978 έκρινε ότι η εκτίμηση του κριτηρίου αυτού πρέπει να βασίζεται στα « αντικειμενικά χαρακτηριστικά » του οργάνου ή της συσκευής και ότι τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να την καθιστούν « ιδιαίτερα κατάλληλη για την καθαρά επιστημονική έρευνα ».

24 Η ερμηνεία αυτή βασίζεται στους σκοπούς που επιδιώκονται με την πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού η οποία προβλέπει ότι « κατά το δυνατόν » τα αντικείμενα εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρα εισάγονται ατελώς ως

προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου και με τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη η οποία εξαγγέλλει ότι « η εφαρμογή τελωνειακών ατελειών για αντικείμενα εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρα πρέπει να είναι ομοιόμορφη στο σύνολο της Κοινότητας ».

25 Συνεπώς, το Δικαστήριο αναφερόμενο με την παραπάνω απόφαση στα « αντικειμενικά χαρακτηριστικά » των οργάνων ή συσκευών δεν επεδίωκε να δώσει στην εν λόγω έννοια στενή ερμηνεία, αλλά κατέστησε σαφές ότι η έννοια αυτή πρέπει να εκτιμηθεί αντικειμενικά, δηλαδή χωρίς αναφορά στους ιδιαίτερους σκοπούς για τους οποίους ο εισάγων οργανισμός ή το εισάγον ίδρυμα προτίθεται να χρησιμοποιήσει ή πράγματι χρησιμοποιεί τα αντικείμενα αυτά.

26 Αν συνεπώς οι αντικειμενικές δυνατότητες χρησιμοποιήσεως είναι αυτές που καθορίζουν τον επιστημονικό χαρακτήρα ενός οργάνου ή μιας συσκευής, δηλαδή την καταλληλότητά της να χρησιμοποιείται για ορισμένες δραστηριότητες, η καταλληλότητα αυτή πρέπει να εκτιμηθεί λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της κατασκευής της και τα αποτελέσματα που επιτρέπει να επιτευχθούν.

27 Σχετικά, τονίζεται ότι το κριτήριο που τίθεται με τη φράση « είναι αποκλειστικά ή προεχόντως κατάλληλο » αντιστοιχεί ακριβώς στο κριτήριο της « ιδιαίτερης καταλληλότητας », που χρησιμοποίησε το Δικαστήριο. Εντούτοις, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι το κριτήριο αυτό απαιτεί απλώς και μόνο το όργανο ή η συσκευή να είναι καταρχάς κατάλληλη για επιστημονικές δραστηριότητες χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα να είναι κατάλληλη επίσης, μολονότι δευτερευόντως, και για άλλους σκοπούς, όπως παραδείγματος χάρη για βιομηχανική εκμετάλλευση.

28 Όσον αφορά το γεγονός ότι, σύμφωνα με την ερμηνεία που έδωσε το Δικαστήριο, ο κανονισμός 1798/75 αναφέρεται στην καταλληλότητα ενός οργάνου ή μιας συσκευής για την « καθαρά επιστημονική έρευνα », ενώ η καταλληλότητα για την πραγματοποίηση « επιστημονικών δραστηριοτήτων » είναι μια έννοια εκ πρώτης όψεως ευρύτερη από την έννοια της « καθαρής έρευνας », πρέπει να γίνει δεκτό ότι οποιαδήποτε εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας αυτής αποκλείεται από το γεγονός ότι καθορίζεται στην πρώτη περίπτωση της τρίτης παραγράφου του άρθρου 3 του κανονισμού 1798/75 ως ή « έρευνα που πραγματοποιείται για σκοπούς μη εμπορικούς ».

29 Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η έννοια του επιστημονικού οργάνου ή συσκευής κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1798/75, υπό την αρχική του διατύπωση, πρέπει να καθορίζεται βάσει των « αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών » του που αφορούν τόσο την κατασκευή του όσο και τα αποτελέσματα τα οποία επιτρέπει να επιτευχθούν.

30 Όσον αφορά το ερώτημα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο σχετικά με το αν ο αντικειμενικός χαρακτήρας ενός οργάνου ή μιας συσκευής κατά την έννοια του κανονισμού 1798/75 μπορεί να καθορίζεται μόνο σε σχέση με τα παραπάνω κριτήρια ή αν ακόμη και άλλες ιδιότητες του οργάνου ή της συσκευής μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη, πρέπει να γίνει δεκτό ότι κριτήρια που δεν έχουν σχέση με την κατασκευή ή με τις επιδόσεις ενός οργάνου ή μιας συσκευής δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για να εκτιμηθεί ο επιστημονικός χαρακτήρας του οργάνου ή της συσκευής, δεδομένου ότι το εν λόγω όργανο ή η συσκευή δεν μπορεί να εκτιμηθεί παρά μόνο αντικειμενικά και βάσει λειτουργικών κριτηρίων.

31 Για τους παραπάνω λόγους, στο πρώτο και δεύτερο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι ο όρος « επιστημονικό όργανο ή συσκευή » κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1798/75, υπό την αρχική του διατύπωση, πρέπει να προσδιορίζεται βάσει των « αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών » του εν λόγω οργάνου ή συσκευής, τα οποία αφορούν τόσο την κατασκευή των αντικειμένων αυτών, όσο και τα αποτελέσματα που μπορούν να επιτευχθούν μ' αυτά.

Επί του τρίτου ερωτήματος

32 Σχετικά με το τρίτο ερώτημα που αφορά την ερμηνεία του όρου « επιστημονικές δραστηριότητες », αναφέρθηκε παραπάνω ότι η έννοια αυτή ισοδυναμεί με την έννοια « έρευνα που πραγματοποιείται για σκοπούς μη εμπορικούς ». Δεδομένου ότι η επιστημονική έρευνα πραγματοποιείται μέσω δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην απόκτηση και την εμβάθυνση των επιστημονικών γνώσεων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι σχετικοί όροι πρέπει να ερμηνευτούν υπό την έννοια ότι αναφέρονται στην απόκτηση και στην εμβάθυνση επιστημονικών γνώσεων.

33 Συνεπώς, ενώ, όπως ήδη έκρινε το Δικαστήριο με την παραπάνω απόφασή του της 2ας Φεβρουαρίου 1978, το γεγονός ότι ένα όργανο ή μια συσκευή απαιτεί για τη χρησιμοποίησή του επιστημονικές γνώσεις, μπορεί να είναι στοιχείο που αποδεικνύει τον

επιστημονικό χαρακτήρα του κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1798/75, το γεγονός ότι ορισμένες δραστηριότητες προϋποθέτουν επιστημονικές γνώσεις και πραγματοποιούνται με την εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων δεν τους προσδίδει εντούτοις αυτόματα επιστημονικό χαρακτήρα, γιατί τα κριτήρια αυτά έχουν δευτερεύουσα σημασία. Συνεπώς δεν ισχύουν παρά μόνο στην περίπτωση που τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά ενός οργάνου ή μιας συσκευής οδηγούν στην υπόθεση ότι έχει επιστημονικό χαρακτήρα αλλά δεν επαρκούν για να προσδιοριστεί αναμφίβολα ο επιστημονικός αυτός χαρακτήρας.

34 Εξάλλου, όσον αφορά το ερώτημα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο σχετικά με το αν οι επιστημονικές δραστηριότητες πραγματοποιούνται εντός ή εκτός επιστημονικών ιδρυμάτων, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του κανονισμού 1798/75, τα επιστημονικά όργανα και συσκευές πρέπει να προορίζονται για επιστημονικά ιδρύματα, γεγονός που αποκλείει τη δυνατότητα να πραγματοποιούνται οι σχετικές επιστημονικές δραστηριότητες εκτός των εν λόγω ιδρυμάτων.

35 Συνεπώς στο τρίτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι ο όρος « επιστημονικές δραστηριότητες » που αναφέρεται στην έρευνα που πραγματοποιείται για μη εμπορικούς σκοπούς αφορά την απόκτηση και την εμβάθυνση των επιστημονικών γνώσεων.

Επί του τέταρτου ερωτήματος

36 Επειδή το τέταρτο ερώτημα ετέθη σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, το ερώτημα αυτό δεν έχει πλέον αντικείμενο.

Επί των δικαστικών εξόδων

37 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Finanzegericht του Μονάχου με Διάταξη της 26ης Σεπτεμβρίου 1983, αποφαίνεται:

1) **Ο όρος « επιστημονικό όργανο ή συσκευή » κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1798/75 του Συμβουλίου, της 10ης Ιουλίου 1975 περί της ατελούς, ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου, εισαγωγής αντικειμένων εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρα πρέπει να προσδιορίζεται βάσει των « αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών » του οργάνου ή της συσκευής, τα οποία αφορούν τόσο την κατασκευή των αντικειμένων αυτών, όσο και τα αποτελέσματα που μπορούν να επιτευχθούν μ' αυτά.**

2) **Ο όρος « επιστημονικές δραστηριότητες » που αναφέρεται στην έρευνα που πραγματοποιείται για μη εμπορικούς σκοπούς αφορά την απόκτηση και την εμβάθυνση επιστημονικών γνώσεων.**

Due Pescatore Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο, στις 29 Ιανουαρίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

O. Due